

Handläggare
Åsa Ahlsved
Telefon: 08-50836251**Till**
Äldrenämnden
Den 30 september 2025

Svar på remiss av motion om att staden ska verka för mer konst och kultur på stadens äldreboenden

Svar på remiss från kommunstyrelsen av motion från Jan Jönsson (L), KS 2025/657

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Jan Jönsson (L) och Isabel Smedberg Palmqvist om att staden ska verka för mer konst och kultur på stadens äldreboenden. Detta kan ske genom att kulturnämnden i samarbete med äldrenämnden tar fram en strategi för att öka tillgången till konstnärliga aktiviteter samt stärka konstnärliga inslag i äldrevården.

Kulturförvaltningen fick i uppdrag år 2021 att, i samråd med äldreförvaltningen, utreda förutsättningarna för en ekonomiskt och administrativt hållbar modell i syfte att nå ut med kulturprogram till Stockholms äldre invånare. Enligt utredningens förslag inrättades en ny tjänst på kulturförvaltningen samt att verksamheterna kan boka kvalitetssäkrade kulturprogram till reducerat pris.

Äldreförvaltningen ansvarar för utbildningar inom kulturområdet för vård- och omsorgspersonal. I samband med utredningen tillsattes en styrgrupp som fortfarande är aktiv i arbetet med kultur för äldre.

Förutsättningarna för äldreomsorgens verksamheter att erbjuda ett kulturutbud är beroende av ekonomi, personella resurser och kunskap om kulturens betydelse.

Förvaltningen anser att det inte finns behov av en strategi, då det finns ett pågående övergripande arbete genom budgetskrivningar, handlingsplanen för åldersvänlig stad samt styrgrupp och arbetsgrupp enligt modellen Kultur för äldre.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Jan Jönsson (L) och Isabel Smedberg Palmqvist om att staden ska verka för mer konst och kultur i stadens äldreboenden. I motionen beskrivs att konst och kultur har en bevisad positiv inverkan på livskvalitet och välbefinnande, särskilt för äldre. I motionen föreslås att staden verkar för mer konst och kultur på stadens äldreboenden. Detta kan ske genom att kulturnämnden i samarbete med äldrenämnden tar fram en strategi för att öka tillgången till konstnärliga aktiviteter samt utöka samverkan mellan äldreboenden och kulturaktören inom ramen för kulansamarbetet för att stärka konstnärliga inslag i äldrevården.

Jämställdhetsanalys

Detta tjänsteutlåtande har inte bedömts ha någon påverkan på förhållandet mellan könen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 24 september.

Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 23 september. Det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden gemensamma rådet för funktionshinderfrågor har tagit del av ärendet den 18 september.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Konst och kultur är något som kan ge positiva hälsoeffekter och ett socialt sammanhang som bidrar till känsla av välbefinnande och meningsfullhet. På vård- och omsorgsboenden är kulturella och sociala aktiviteter något som kan bidra till att bryta ofrivillig ensamhet. Ett mål inom den nationella såväl som den kommunala kulturpolitiken är att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. De nationella kulturpolitiska målen slår fast att "Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet". Stockholm stad har mål på övergripande nivå och nämndnivå att äldre ska kunna ha en hög livskvalitet och möjlighet till kulturella aktiviteter.

Kulturförvaltningen fick i uppdrag år 2021 att, i samråd med äldreförvaltningen, utreda förutsättningarna för en ekonomiskt och administrativt hållbar modell i syfte att nå ut med kulturprogram till Stockholms äldre invånare. Utredningen visade att det krävs ett långsiktigt strategiskt arbete om kultur ska bli en integrerad del och få en högre prioritet inom äldreomsorgen. Bland annat behövs ett strukturerat arbetssätt men även en uppföljning av det kulturella arbetet. Förslaget godkändes (ALD dnr 2021/244, KUF dnr 1.1/3955/2020) av äldrenämnden respektive och kulturnämnden i juni 2021. Modellen "Kultur för äldre" ligger till grund för

kulturförvaltningens och äldreförvaltningens nuvarande arbete kring att tillgängliggöra kultur.

Modellen innebär bland annat kompetenshöjande insatser för äldreomsorgens personal och bokningsbara, kvalitetssäkrade kulturprogram till reducerat pris. Kompetenshöjande insatser behövs på olika nivåer inom äldreomsorgen för att skapa förståelse för kulturens påverkan på äldres hälsa och livskvalitet. Det är även viktigt att bygga långsiktiga samverkansformer mellan stadsdelsförvaltningarna, äldreförvaltningen och kulturförvaltningen för att tillsammans arbeta för äldres rätt till kultur utifrån förvaltningarnas respektive uppdrag.

I samband med utredningen år 2021 tillsattes en styrgrupp bestående av biträdande direktör för kulturförvaltningen, direktör för äldreförvaltningen, stadsdelsdirektörer, äldreombudsman och strateger från respektive förvaltning. Styrgruppen har fortsatt sitt arbete och träffas fyra gånger per år för övergripande styrning och vägledning i arbetet. Som ett resultat av utredningen inrättades en ny tjänst på kulturförvaltningen, utvecklingsledare för Kultur för äldre, samt årliga utlysningar av ekonomiskt stöd för kulturaktörer. Det innebär bokningsbara kulturprogram på en webbsida för äldreomsorgens verksamheter. Kultur- och äldreförvaltningen samverkar genom regelbundna arbetsmöten för att tillgängliggöra och utveckla kultur för äldre. I syfte att sprida information, utbyta erfarenheter och kompetensutveckla anordnar och deltar kulturförvaltningen respektive äldreförvaltningen i olika nätverk i staden.

Äldreförvaltningen anordnar regelbundna utbildningar för vård- och omsorgspersonal inom ramen för Kultur för äldre. Förvaltningen har i uppdrag att tillgängliggöra stadens digitala samlingar. Filmer med tillhörande vägledningsmaterial har utarbetats i samarbete med medeltidsmuseum, stadsmuseum och Stockholm konst. Materialet går att beställa i en fysisk pärm eller hämta på webbsidan Titta in på museet.

Stockholm konst ansvarar för stadens offentliga konst som bland annat finns i stadens vård- och omsorgsboenden. Äldreomsorgsverksamheter i stadens regi kan ansöka om att byta konst för att skapa en förändring i lokalerna.

Under de år som förvaltningarna har haft det gemensamma uppdraget utifrån modellen har det blivit tydligt att det finns olika förutsättningar för kulturella aktiviteter och utbud i stadsdelsförvaltningarna. Förutsättningarna är beroende av ekonomi, personella resurser och kunskap om kulturens betydelse.

En viktig resurs och stöd i arbetet för enheterna är de kultursamordnare/kultursekreterare som finns i stadsdelsförvaltningarna. Det strategiska arbetet med kulturfrågor inom äldreomsorgen varierar, beroende på att inte alla kultursamordnare har i uppdrag att arbeta med äldreomsorgens verksamheter.

Enligt ovan beskrivning av äldreförvaltningens och kulturförvaltningens arbete kring kultur för äldre anser äldreförvaltningen att det inte finns behov av en särskild strategi för att öka det kulturella utbudet på äldreboenden. De årliga budgetskrivningar, handlingsplanen för åldersvänlig stad samt styrgrupp och arbetsgrupp i modellen Kultur för äldre innebär att ett pågående arbete sker.

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remiss av motion om att staden ska verka för mer konst och kultur på stadens äldreboenden och överlämnar det som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Karin Bülow
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Jonna Hermansson
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. Motion om att staden ska verka för mer konst och kultur på stadens äldreboenden

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Förvaltningschef	2025-09-12
Jonna Hermansson, Avdelningschef	2025-09-12